

ІНКЛЮЗИВНИЙ РЕАБІЛІТАЦІЙНО-СОЦІАЛЬНИЙ ТУРИЗМ – РОЗВИТОК НОВОГО ВИДУ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ В УКРАЇНІ

У наші дні пересування людей в туристичних цілях охопило усі країни земної кулі, і завдяки цьому контакти між людьми з різних країн стали повсякденною реальністю. У системі світового туристичного розвитку особливе і значне місце на сьогодні відводиться інклюзивному туризму (туризму для осіб з інвалідністю або з обмеженими можливостями здоров'я), який знаходиться у структурі соціального туризму та в Україні практично не розвинений.

Керівник проекту гомологіч лікар
КЗ «Черкаський обласний центр
медико-соціальної експертизи
Черкаської обласної ради»,
кандидат медичних наук, доцент,
академік УАН, Заслуженої лікар України
Владлен ЛЕПТЬСЬКИЙ.

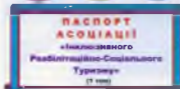
Інклюзивний реабілітаційно-соціальний туризм – це система заходів, спрямованих на надання особам з інвалідністю можливість відпочинку та розвитку їх фізичного, соціального, духовного, творчого та інтелектуального рівня з метою сприяння подальшій інтеграції в суспільство.

Інклюзивний туризм – це суцільний вид туризму, який охоплює всі аспекти у туристичному довіднику будь-якої країни: інвалідності осіб з фізичними інвалідностями та їх рівень забезпечення доступності до об'єктів туристичної інфраструктури. Інклюзивний реабілітаційно-соціальний туризм – це система заходів, спрямованих на надання особам з інвалідністю можливість відпочинку та розвитку їх фізичного, соціального, духовного, творчого та інтелектуального рівня з метою сприяння подальшій інтеграції в суспільство. Інклюзивний туризм структурно включає в себе два види реабілітації і соціального сексу, а саме: медичну, психологічну, педагогічно-педагогічну, професійну, туристично-фізкультурно-спортивну, духовну, соціальну та інші соціально-педагогічні види. Цей вид туризму набуває об'єкти в усіх частин світу, бо майже 7% туристів – особи з інвалідністю. На жаль, в Україні туризм з інвалідністю практично не розвинений, такої сексу.

На сьогоднішній день, перспективними напрямками розвитку інклюзивного туризму є: фізкультурно-спортивний, культурно-педагогічний, сімейно-материнської професійно-туристичної та інтелектуального фізично-спортивного сподвижання.

Демонстрацією метою розвитку туризму, як туризму для всіх, є створення туристичного сервісу, в якому можуть взяти участь всі туристи, незалежно від їх індивідуальних особливостей, а також обмежених фізичних можливостей. Для міжнародних і національних туристів повинні бути доступні об'єкти культури, громадські установи, архітектурні та історичні пам'ятки, музеї, театри. Сьогодні в Україні дуже

Враховуючи те, що в Державі з'явилась нова категорія інвалідів — учасники та постраждалі внаслідок АТО, інклюзивний туризм може стати для них потужним засобом реабілітації, можливістю оздоровлення, спілкування з людьми, ліквідації наявних психологічних бар'єрів, отримання психологічного задоволення від занять руховою активністю і праці

часто говорять про доступність, маючи на увазі пандуси та транспорт для інвалідів, хоча в Європі вважають, що доступність, це не тільки можливість безперешкодного пересування, а, в першу чергу, — це створення середовища, в якому людина з інвалідністю комфортно б себе почувала, могла спілкуватися, навчатися та працювати. Попит на ринку туризму, доступного для всіх, буде рости вже в найближчі роки. Інформації про доступний туризм та експертних досліджень в нашій країні практично немає, хоча це перспективний напрямок й самої туристичної галузі, й, що найбільш суттєво, реабілітації людей з обмеженими можливостями. На сьогоднішній день, перспективними напрямками розвитку інклюзивного туризму є: лікувально-оздоровчий, культурно-пізнавальний, сімейно-молодіжний, професійно-трудоий та не олімпійського фізично-спортивного спрямування. Хоча держава піклується інвалідами (реабілітаційні центри, параолімпійський рух, санаторії, курорти тощо), але значна частина категорії інвалідів все ж знаходиться вдома наодинці зі своїми проблемами. Та і фактично, інваліди в параолімпійському русі приймають участь тільки до 40 років, а далі інвалід вимушений підтримувати своє здоров'я самостійно, без належного контролю спортивних тренерів і спеціалістів по проведенню тренувань, без спортивних тренерів і знарядь.

Закон «Про реабілітацію інвалідів в Україні», який діє з 2005 року, давно вимагає внесення сучасних змін та доповнень, адже в країні з'явилась нова категорія громадян — це учасники та постраждалі внаслідок АТО, зазвичай молоді, активні люди, які прагнуть до активного способу життя та спілкування, це і стало рушійною силою для розробки та впровадження нових видів реабілітації, а саме інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму

Фахівці КЗ «ЧОЦ МСЕ ЧОР» з радником президента Університету «Україна» з питань інклюзії, зав.кафедрою соціальної роботи, канд.тех.наук, доцент Кольченко К.О.

Враховуючи те, що в Державі з'явилась нова категорія інвалідів — учасники та постраждалі внаслідок АТО, інклюзивний туризм може стати для них потужним засобом реабілітації, можливістю оздоровлення, спілкування з людьми, ліквідації наявних психологічних бар'єрів, отримання психологічного задоволення від занять руховою активністю і праці. Туризм — вид реабілітації, який може реально допомогти відновитися, покращити психологічно самопочуття, перестати фіксуватися на своїх соматичних відчуттях, і, залучаючись до ритму розпорядку, вийти з важкої стресової ситуації, пов'язаної із захворюванням і наслідками лікування, відчутти себе активним, потрібним, відчутти жагу до життя.

Семінар-нарада, з проблем АТО на базі НДІ МСПІ за участю Дніпропетровської медичної академії

Метою створення Асоціації стало запровадження на законодавчому рівні поняття інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму, як виду реабілітації, надання особам з обмеженими можливостями, учасникам бойових дій, АТО, ліквідаторам і потерпілим від аварії на ЧАЕС та іншим особам, які їх потребують, реабілітаційних та соціальних послуг

Тарас Сокол на милицях підкорив Говерлу

Фахівці Комунального закладу «Черкаський обласний центр медико-соціальної експертизи Черкаської обласної ради» за ініціативи головного лікаря Закладу, канд. мед.наук, доцента, академіка УАН, Заслуженого лікаря України Лепського В.В., радника президента Університету «Україна» з питань інклюзії, зав.кафедри соціальної роботи канд.тех.наук, доцента Кольченко К.О., голови представництва ВСГО «Конфедерація громадських організацій інвалідів України» в Черкаській області Заслуженого працівника соціальної сфери, полковника у відставці ЗСУ Каштана С.М., провели анкетування серед осіб з інвалідністю щодо розвитку інклюзивного туризму, як одного із видів реабілітації. В анкеті було запропоновано десять питань, на які дали відповідь 2883

особи з інвалідністю. Згідно з даними анкетування встановлено, що особи з інвалідністю, в переважній більшості, бажають активно займатися даними видами туризму з урахуванням розвитку та впровадження — інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму, як одного з активних видів реабілітації, та бажають включення його до індивідуальної програми реабілітації (ІПР). Висновки щодо доцільності включення Інклюзивного туризму до Індивідуальної програми реабілітації інваліда надали директор Інституту спеціальної педагогіки Національної академії педагогічних наук України доктор пед. наук, професор, член-кореспондент НАПН України Засенко В.В. та директор Державної установи «Український державний науково-дослідний інститут медико-соціальних проблем інвалідності МОЗ України» доктор мед.наук, професор, заслужений лікар України Іпатов А.В.

При цьому в Україні гостро постає питання не лише транспортної доступності та адаптації туристичних маршрутів, а й відсутності нормативно-правового забезпечення, системи методичного супроводу, системи підготовки фахівців, державного фінансування тощо. Закон «Про реабілітацію інвалідів в Україні», який діє з 2005 року, давно вимагає внесення сучасних змін та доповнень, адже в країні з'явилася нова категорія громадян — це учасники та постраждалі внаслідок АТО, зазвичай молоді, активні люди, які прагнуть до активного способу життя та спілкування, це і стало рушійною силою для розробки та впровадження нових видів реабілітації, а саме інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму.

Впродовж 2015-2016 років фахівцями КЗ «Черкаський обласний центр медико-соціальної експертизи ЧОР» за участі заступників головного лікаря Закладу Коваленко О.В. та Макаренко С.В., головного позаштатного спеціаліста з медико-соціальної реабілітації Управління охорони здоров'я Черкаської ОДА Макаренко С.В., було зареєстровано 22 авторських права по впровадженню різних видів інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму. Цей туризм має декілька десятків різновидів, таких, як: лікувально-оздоровчий, екологічний, сільський, сімейний, культурно-пізнавальний, інвалідний, спортивний, для осіб похилого віку, адаптивний та інші.

У травні 2016 року була створена та зареєстрована Асоціація «Інклюзивного Реабілітаційно-Соціального Туризму», засновниками якої стали: КЗ «Черкаський обласний центр медико-соціальної експертизи ЧОР» під керівництвом головного лікаря — головного експерта канд. мед. наук, доцента, академіка УАН, Заслуженого лікаря України Лепського В.В., Національний історико-культурний заповідник «Чигирин» — директор, Заслужений працівник культури, Лауреат Державної премії України Полтавець Василь Іванович, Шевченківський національний заповідник місто Канів — генеральний директор Піняк Мар'ян Володимирович, Національний дендрологічний Парк «Софіївка» — директор член-кор. НАН України, професор, доктор наук Косенко І.С., Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини — ректор, доктор пед. наук, професор, заслужений працівник освіти України Безлюдний Олександр Іванович, Громадська спілка «Всеукраїнське науково-практичне об'єднання Інклюзивного туризму інвалідів і чорнобильців України» — голова представництва ВСГО «Конфедерація громадських організацій інвалідів України» в Черкаській області Заслужений працівник соціальної сфери, полковник у відставці ЗСУ Каштан С.М., Благодійний фонд «Підтримки програм соціального захисту осіб постраждалих від аварії на ЧАЕС та інвалідів» — виконавчий директор Березовська О.Ф.

Метою створення Асоціації стало запровадження на законодавчому рівні поняття інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму, як виду реабілітації, надання особам з обмеженими можливостями, учасникам бойових дій, АТО, ліквідаторам і потерпілим від аварії на ЧАЕС та іншим особам, які їх потребують, реабілітаційних та соціальних послуг.

Завданнями Асоціації є комплексний розвиток, координація в організації проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень у галузі надання реабілітаційних та соціальних послуг видами Інклюзивного Реабілітаційно-Соціального Туризму, співпраця з громадськими організаціями інвалідів, учасників бойових дій, АТО, чорнобильців, ветеранів та іншими організаціями, які займаються наданням реабілітаційних та соціальних послуг особам, які їх потребують, виконання замовлення органів державної влади, проведення наукової експертизи проектів законів та інших нормативно-правових актів з питань реабілітації, соціального захисту, інклюзії і туризму для осіб з обмеженими можливостями, сприяння інтеграції академічної і вузівської науки з питань реабілітації та соціальних послуг і туризму.

Уже не викликає сумнівів те, що інваліди можуть долати великі відстані, здійснювати сходження на найвищі вершини планети, здійснювати туристські подорожі, що надає їм можливість відчувати повноцінність життя. Туризм є унікальним явищем для реабілітації людей з обмеженими можливостями та включає в себе як пізнавальний процес, так і дає можливість повноцінної соціалізації. Процес цей взаємовигідний — всі люди потребують спілкування, підтримки, а інколи інвалід своїм прагненням до життя, волею, може надихнути здорову людину до кращого сприйняття і осмисленого проживання кожної хвилини життя.

Прес-служба
КЗ «Черкаський обласний центр
медико-соціальної експертизи
Черкаської обласної ради»

Вручення відзнак колективу закладу та директору Державної установи «Український державний науково-дослідний інститут медико-соціальних проблем інвалідності МОЗ України» доктор мед.наук, професор, заслужений лікар України Іпатов А.В. з нагоди Дня медичного працівника у Верховній Раді України

